

Urszula Doliwa

ORCID: 0000-0001-6946-7555

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

Wydział Humanistyczny

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim ma 20 lat!

Journalism and Social Communication at the University of Warmia and Mazury is 20 years old!

Słowa kluczowe: dziennikarstwo, komunikacja społeczna, nauki o komunikacji społecznej i mediach, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski

Keywords: journalism, social communication, social communication and media studies, University of Warmia and Mazury

Dnia 1 października 2002 roku pierwsi studenci rozpoczęli kształcenie na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. W tym roku obchodzimy więc 20-lecie istnienia tego kierunku. Jubileusze mają tę zaletę, że są okazją do świętowania, ale także refleksji dotyczącej tego, co się przez te 20 lat udało zrealizować.

Przypomnijmy więc, że początkowo dziennikarstwa na UWM można się było uczyć tylko na studiach podyplomowych. W latach 1995–2002 zrealizowano wiele edycji dziennikarskich studiów w tym trybie, których absolwenci zasilają szeregi olsztyńskich dziennikarzy. Kształcenie w formule podyplomowej było też kontynuowane po uruchomieniu kierunku na poziomie licencjackim.

Kierunek dziennikarstwo i komunikacja społeczna został powołany dzięki staraniom prof. dr. hab. Andrzeja Staniszewskiego, który kierował Katedrą Literatury Współczesnej w strukturze Instytutu Filologii Polskiej. W jego tworzeniu prof. Staniszewskiemu pomagały wypromowane przez niego doktorantki,

obecnie zatrudnione na UWM na stanowisku profesora uczelni – dr hab. Anita Frankowiak i dr hab. Joanna Szydłowska. To one tworzyły pierwsze programy studiów. W dniu 30 listopada 2001 roku Senat UWM podjął decyzję o powołaniu nowego kierunku na Wydziale Humanistycznym. Nazwa prowadzonej przez prof. dr. hab. Andrzeja Staniszewskiego katedry została zmieniona na Katedrę Literatury Współczesnej i Dziennikarstwa. Rada Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego 21 maja 2002 roku postanowiła też, że katedra ta będzie odpowiedzialna organizacyjnie i dydaktycznie za prowadzenie kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Pierwsza rekrutacja na studia licencjackie odbyła się w 2002 roku. Kandydów było zdecydowanie więcej niż dostępnych miejsc. Co prawda już kilka lat wcześniej uruchomiono studia dziennikarskie na Uniwersytecie Warszawskim, Uniwersytecie Jagiellońskim czy Uniwersytecie Wrocławskim, jednak warto podkreślić, że Uniwersytetowi Warmińsko-Mazurskiemu udało się wyprzedzić np. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej (2003), Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (2008) czy Uniwersytet Śląski (2012)¹. Trzy lata później, w grudniu 2005 roku, w ofercie rekrutacyjnej UWM pojawiło się też dziennikarstwo i komunikacja społeczna na poziomie magisterskim. Pierwsza rekrutacja na II stopień studiów odbyła się w lipcu 2006 roku.

Powstanie kierunku wyprzedziło więc powstanie Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, który zaczął oficjalnie działać 1 stycznia 2005 roku. Funkcję dyrektora Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej powierzono prof. dr. hab. Andrzejowi Staniszewskiemu. Po jego przejściu na emeryturę stanowisko to objęła w październiku 2018 roku dr hab. Mariola Marczak, prof. UWM. Od października 2019 roku dyrektorem Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej jest dr hab. Urszula Doliwa, prof. UWM. Warto podkreślić, że w kilkunastoletniej historii Instytutu dyrektorzy byli aktywnie wspierani przez swoich zastępców. Funkcję tę pełniły kolejno: dr hab. Anita Frankowiak, prof. UWM, obecna dyrektor Instytutu dr hab. Urszula Doliwa, prof. UWM oraz dr Magdalena Żmijkowska.

W tym samym roku, w którym powstał Instytut, powołano do życia czasopismo redagowane przez pracowników Instytutu „Media – Kultura – Komunikacja Społeczna”, które dołączyło do bardzo nielicznego wówczas grona czasopism medioznawczych. Ukazywało się ono najpierw jako rocznik (2005–2013), potem kwartalnik (2014–2020), a od roku 2021 ponownie jako rocznik. Redaktorami naczelnymi byli prof. dr hab. Andrzej Staniszewski (do roku 2018), a następnie dr hab. Mariola Marczak, prof. UWM. Od 2021 roku czasopismem opiekuje się prof. dr hab. Marzena Świgoń. Pierwszym sekretarzem redakcji była dr hab. Bernadetta Darska, prof. UWM. Funkcję tę pełnili także dr Miłosz Babecki, dr hab. Urszula Doliwa, prof. UWM i dr Marta Więckiewicz-Archacka. Czasopismo jest rozpoznawalnym periodykiem naukowym, stale obecnym

¹ A. Stępińska i in., *Studenci dziennikarstwa i komunikacji społecznej w Polsce. Motywacje, oczekiwania i plany zawodowe*, „Studia Medioznawcze” 2017, nr 1, s. 11–24.

na ministerialnych listach czasopism punktowanych, w którym publikowane są artykuły zarówno polskich naukowców, jak i tych z zagranicznych ośrodków.

Międzynarodowy charakter ma również kierowane przez pracownika Instytutu – prof. dr. hab. Aleksandra Kiklewicza – czasopismo „Przegląd Wschodnioeuropejski”, które jest afiliowane przy Centrum Europy Wschodniej UWM.

W długoletniej działalności Instytutu nie zabrakło cennych inicjatyw. Jego pracownicy byli organizatorami licznych konferencji i serii interesujących spotkań, takich jak np. „Kortowskie spotkania z literaturą” czy „Popołudniówki medialne”. Pracownicy Instytutu, pod kierownictwem dr Magdaleny Żmijkowskiej, organizują także etap okręgowy Olimpiady Wiedzy o Mediach.

Od 2014 roku na antenie Radia UWM FM nadawana jest audycja radiowa dr hab. Urszuli Doliwy, prof. UWM i dr Marty Więckiewicz-Archackiej *Mediofon*. Od 2019 roku Radiowe Koło Naukowe „Eter” zaprasza z kolei do słuchania audycji *Recepta na Reportaż*. Jest ona realizowana pod opieką dr Magdaleny Szydłowskiej. Doktorantka mgr Marta Wiśniewska od 2018 roku przygotowuje *Kortowską Audycję Literacką*. Wszystkich byłych i obecnych audycji prowadzonych przez pracowników i studentów naszej jednostki na antenie Radia UWM FM nie sposób wymienić, jest ich zbyt wiele. Podobnie jest w przypadku publikacji w „Wiadomościach Uniwersyteckich”. Warto jednak wspomnieć, że stałymi felietonistami „Wiadomości Uniwersyteckich” są obecnie dr hab. Bernadetta Darska, prof. UWM, dr Marta Więckiewicz-Archacka i dr Szymon Żyliński.

Obecnie w Instytucie działają trzy koła naukowe: Radiowe Koło Naukowe „Eter”, którym opiekuje się dr Magdalena Szydłowska, Studenckie Koło Telewizyjne „Zoom”, pod opieką dr Magdaleny Golińskiej-Konecko, i Studenckie Koło Medioznawcze „UWMedialni”, pod opieką dr Dominiki Myślak i dr Martyny Siudak. Mają one na koncie wiele sukcesów naukowych i pozanaukowych. Studenci we współpracy z wykładowcami publikują artykuły naukowe i tworzą materiały dziennikarskie, które spotykają się z uznaniem i zainteresowaniem szerszej publiczności. Świadczą o tym zdobywane wyróżnienia, np. nagroda w międzynarodowym konkursie na film „Media against hate” organizowanym przez Europejską Federację Dziennikarzy w 2018 roku czy nagroda za audycję radiową na II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Rozgłośni Studenckich „Radioucze(L)ni” w Gdańsku w 2018 roku.

W Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej pracuje obecnie 27 osób (w tym 12 na stanowisku profesora lub profesora uczelni i 13 na stanowisku adiunkta oraz dwóch pracowników administracyjnych) skupionych w trzech katedrach: Katedrze Badań Mediów (kierowanej przez prof. dr hab. Marzenę Świgoń), Katedrze Dziennikarstwa (kierowanej przez dr hab. Urszulę Doliwę) i Katedrze Komunikacji Społecznej (kierowanej przez prof. dr. hab. Aleksandra Kiklewicza). Jest to stosunkowo młody i prężnie działający zespół, który stale stara się podnosić swoje kompetencje – świat mediów ulega bowiem szybkim przeobrażeniom. Instytut jest znaczącym ośrodkiem dydaktycznym, ale też badawczym. Dyscyplinę nauki o komunikacji społecznej i mediach reprezentuje na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim 28 osób. Środowisko

posiada swojego przedstawiciela w Komitecie Problemowym Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Polskiej Akademii Nauk – jest nim dr hab. Urszula Doliwa, prof. UWM, a także w Komitecie Naukoznawstwa Polskiej Akademii Nauk, którego członkinią jest prof. dr hab. Marzena Świgoń.

Kierunek dziennikarstwo i komunikacja społeczna jest realizowany na UWM w ramach pierwszego i drugiego stopnia kształcenia. Do dyspozycji studentów są następujące zakresy kształcenia: dokumentalistyka i nowe media (studia I stopnia) oraz dziennikarstwo radiowo-telewizyjne i komunikacja wizerunkowa (studia II stopnia). Ważną rolę w podnoszeniu jakości kształcenia odgrywa profesjonalne studio radiowe i telewizyjne oraz pracownia postprodukcyjna, otwarta w 2016 roku. Kierunek dziennikarstwo i komunikacja społeczna stale znajduje się w czołówce najchętniej wybieranych na UWM.

W ciągu 20 lat istnienia kierunku udało się dużo osiągnąć, wiele planów zostało z powodzeniem zrealizowanych. Wciąż jednak jest do czego dążyć. Programy kształcenia wymagają stałego dostosowywania do potrzeb rynku i szybko zmieniającego się świata mediów, co wymaga stałego dokształcania się kadry akademickiej i przyjmowania do pracy nowych specjalistów, głównie tych z zakresu nowych technologii i mediów cyfrowych. Nauki o komunikacji społecznej i mediach to stosunkowo nowa dyscyplina, w ramach której prowadzone jest kształcenie dziennikarskie i w której rozwoju Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej chce odgrywać istotną rolę – m.in. poprzez rozwój młodej kadry akademickiej. Mamy więc nadzieję, że do posiadanych już uprawnień w zakresie nadawania stopnia licencjata i magistra dołączą wkrótce uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w tej dyscyplinie.